

Solna kommun

kommunstyrelsen@solna.se

barn-utbildningsforvaltningen@solna.se

Rektorn vid Granbackaskolan

sofia.soc@solna.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Granbackaskolan
i Solna kommun

Tillsyn i Granbackaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Solna kommun under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Granbackaskolan besöktes av Skolinspektionen den 29 och 30 april 2014.

Fakta om skolenheten

Granbackaskolan F-5 är en kommunal grundskola i Solna kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskola för årskurserna 1-5 med 303 elever. Fritidshemmet granskas inte i denna tillsyn utan kommunens ansvarstagande för fritidshemmen redovisas i ett separat beslut.

Granbackaskolan F-5 är indelad i fyra arbetslag, ett för förskoleklassen, ett för årskurserna 1-5, ett för speciallärare och ett för fritidshemmet. Varje arbetsenhet leds av arbetsenhetsledare som fungerar som en länk till rektor. Skolan leds av en rektor. De fyra arbetsenhetsledarna, en samordnare och rektorn bildar tillsammans skolans ledningsgrupp.

Årskurs 3

Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven år 2013 saknar ett sammansatt mått för ämnesproven i årskurs 3. I de enstaka delproven i ämnet matematik var andelen elever som nått kravnivån som högst 100 procent och som lägst 84 procent. Motsvarande resultat för riket var som högst 95 procent och som lägst 78 procent. I ämnet svenska var resultatet som högst 100 procent och som lägst 96 procent. Motsvarande resultat för riket var som högst 97 procent och som lägst 88 procent.

Av skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten för läsåret 2012/2013 framgår att 93 procent av elever i årskurs 3 bedömdes uppnå kunskapskraven i matematik och svenska och 98 procent i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena.

Årskurs 5

För läsåret 2012/2013 visar skolans sammanställningar att andelen elever i årskurs 5 som bedömdes uppnå kunskapskraven var som lägst 91 procent i ämnet svenska, matematik och engelska och som högst 100 procent i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, slöjd, musik.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Granbackskolan visar att skolan i flera avseende når goda resultat och att elever och lärare upplever skolan som trygg.

I intervjuer ger elever, lärare och rektor exempel på hur undervisningen fokuserar på de nationella kraven. Skolans lärare diskuterar, både på konferens tid och i andra sammanhang kunskapsbedömningar utifrån läroplanen. Skolinspektionen bedömer att skolan har rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd och att skolan ger det särskilda stöd elever har behov av.

Tillsynen visar dock att skolan behöver vidta åtgärder inom några områden för att verksamheten ska motsvara de krav som skollagen ställer.

Granbackskolan behöver utveckla ett arbetssätt kring hur kartläggningar av till Sverige nyanlända elevers kunskaper ska genomföras. Skolan behöver också förbättra arbetet med planering, genomförande och anpassning av undervisningen efter de nyanlända elevernas behov och förutsättningar. De nyanlända elevernas behov av studiehjälper på modersmålet måste också tillgodoses. Tillsynen visar också att skolan behöver utveckla rutiner och samarbetsformer mellan förskoleklass och skola.

Rektorn har, trots att hon vid tiden för tillsynen arbetat fyra månader som tillförordnad rektor, identifierat flera utvecklingsområden samt har god kunskap om det inre arbetet i skolan. Tillsynen visar dock att skolans systematiska kvalitetsarbete inte är helt förankrat i lärargruppen. Framförallt behöver analysarbetet av skolans resultat intensifieras så att det säkerställs att de formulerade målen och åtgärderna utgår ifrån verksamhetens faktiska behov.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Solna kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 8 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Solna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

- Se till att lärarna i undervisningen tar hänsyn till nyanlända elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

- Se till att utveckla samarbetsformer mellan förskoleklass och skola.

Motivering

Anpassning av undervisning för nyanlända elever

Skollagen betonar att hänsyn ska tas till barns och elevers olika behov. Enligt skollagen ska elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Även av läroplanen framgår att undervisningen ska utgå från elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Det framgår också att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättning och behov och att lärarna har ett utpekat ansvar för att hänsyn tas till den enskilde individens förutsättningar.

Av Skolverkets allmänna råd för utbildning av nyanlända elever (SKOLF5 2009:15) framgår att skolan bör kartlägga elevens kunskaper i olika ämnen beträffande begrepp, förståelse och förmåga till problemlösning. Vidare är det viktigt att skolan organiserar undervisningen utifrån varje nyanländ elevs behov och förutsättningar, att skolan utgår från elevens förmågor, intressen och starka sidor samt tar till vara elevens ämneskunskaper och utvecklar dem vidare.

Vid intervjuer med lärarna framgår att det finns vissa rutiner för att ta emot nyanlända elever på skolan. Efter att rektorn har beslutat om klassplacering på skolan består rutinen av ett så kallat introduktionsmöte på skolan och ett antal hälsokontroller av skolsköterskan och skolläkaren. Samtlig personal på skolan får också information om att en nyanländ elev placeras på skolan. Studiehandledning finns tillgänglig 60 minuter i veckan per elev.

Av skolans dokumenterade rutiner framgår inte att de nyanlända elevernas tidigare erfarenheter och kunskaper kartläggs systematiskt, dokumenteras eller att den pedagogiska planeringen utgår ifrån en kartläggning. Inte heller vid intervjun med lärarna framgår att det görs någon särskild kartläggning av de nyanlända elevernas erfarenheter och kunskaper eller att denna kartläggning dokumenteras. Lärare beskriver att de får möta elever utan kunskaper i svenska och ger exempel på elever som är engelskspråkiga och att läraren därmed "som tur är" kan kommunicera på engelska.

Rektorn uttrycker att hon är medveten om att mottagandet av nyanlända elever är ett utvecklingsområde. Rektorn uppger också att skolan saknar riktlinjer och verktyg för att kartlägga nyanlända elevers kunskaper, så att undervisningen bättre kan anpassas till den enskilde eleven.

Samarbetsformer mellan förskoleklass och skola

Enligt läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Rektor har ett särskilt ansvar att så sker.

Vid lärarintervjun framkommer att samarbetet mellan förskoleklass och skola begränsas till att omfatta överlämnandekonferenser i anslutning till övergången till årskurs 1 samt viss fadderverksamhet. Lärare uttrycker vidare att ingen tid är avsatt för gemensam planering mellan förskoleklass och skola, för att kunna skapa en tydligare röd tråd i utbildningen och ett större kunskaps-sammanhang.

Rektorn beskriver att rutinerna behöver bli tydligare för hur samarbetsformer-na ska se ut och att skolan behöver bli bättre på överlämningen mellan försko-leklassen och årskurs 1. Rektorn berättar vidare att hon har för avsikt att för-stärka den specialpedagogiska resursen, så att både förskoleklassen och årskurs 1 har tillgång till en och samma specialpedagog. På så sätt kan specialpedago-gen vara en länk mellan förskoleklassen och årskurs 1.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans arbete när det gäller undervisning och lärande. Verksamheten uppfyll-ler därmed inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning 2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer, 2 Övergång och samverkan, 2.8 Rektorns ansvar

Särskilt stöd

Bedömning

Solna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det

Motivering

Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Enligt riktlinjer och fördelningsprinciper från Solna kommun erbjuds varje elev 60 minuter studiehandledning per vecka. Det framgår vid intervjuer med lärare att behovet av studiehandledning är större än den som skolan erbjuder. Detta framgår även vid intervjun med rektorn. Rektorn ger exempel på att det kan vara svårt att få tag på personer som talar det språk som eleverna är i behov av vilket försvårar möjligheterna att uppfylla skollagens krav. Rektorn bekräftar

också att det är ett utvecklingsområde att använda studiehandledningen som en reell del i elevernas undervisning.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans arbete med studiehandledning på elevens modersmål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

5 kap. 4 § skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Solna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn analyserar resultat i förhållande till nationella mål och kunskapskrav, dokumenterar samt genomför åtgärder utifrån dessa analyser för att utveckla verksamheten.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentationen som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolans systematiska kvalitetsarbete bygger på ett så kallat årshjul och innefattar analyser av elevernas kunskapsutveckling samt utvärdering av andra delar av verksamheten. Dessa analyser genomförs dels i samband med höstterminens slut, dels i samband med läsårets slut och resulterar i tre så kallade kvalitetsdokument – halvtidsprognos, kvalitetsredovisning och verksamhetsplan.

Skolinspektionen konstaterar att det i skolans kvalitetsredovisning enbart finns samlade kunskapsresultat för svenska, matematik och engelska. Analyser av samtliga områden i kvalitetsredovisningen finns men är begränsade. Tre ut-

vecklingsområden är identifierade: bedömning, pedagogiska planeringar och föräldrarnas tillit till skolan. I verksamhetsplanen finns aktiviteter för ökad måluppfyllelse. Aktiviteterna som beskrivs är till stor del allmänt hållna och det är svårt att utläsa kopplingen till de tre utvecklingsområdena. I Granbackaskolans halvtidsprognos är analysen av resultaten samt kommentarerna bristfälliga. I den mall som kommunen tillhandahåller för halvtidsprognosen redovisas framförallt fakta under rubriken Analys. Flera av de åtgärder som redovisas i dokumentet är av generell karaktär. Därmed är det svårt att utläsa vilka slutsatser skolan drar för sitt fortsatta utvecklingsarbete och i vilken mån formulerade mål och åtgärder utgår ifrån verksamhetens faktiska behov.

Lärarna ger en splittrad bild av hur mycket de arbetar gemensamt med de utvecklingsområden skolan har identifierat och i vilken mån rektorn har involverat lärarna i utvecklingsarbetet. Vid intervjun med representanter för lärarna framgår att lärarna analyserar resultaten i varje klass och det leder sedan till konkreta åtgärder i varje klass. Det samlade kunskapsresultatet analyseras dock inte gemensamt på skolnivå. Lärarna ger vidare exempel på att det inte finns någon gemensam strategi för föräldrakontakter i syfte att skapa tillit för skolan, trots att detta lyfts fram som ett av tre prioriterade utvecklingsområden. Lärarna ger också uttryck för en tveksamhet huruvida de har gjort en gemensam analys om anledningen till föräldrars brist på tillit. Rektorn bekräftar att det inte har funnits någon skolövergripande systematik i hur skolan har arbetat med att skapa tillit hos föräldrar för skolans arbete. Rektor uttrycker dock samtidigt att hon har ett stort förtroende för att lärarna arbetar med att skapa tillit till skolans verksamhet i föräldrakontakterna.

Rektorn beskriver att hon har en struktur för det systematiska kvalitetsarbetet, och har identifierat flera förbättringsområden, men ger i intervjun flera gånger uttryck för att hon inte hunnit med. Detta stärker Skolinspektionens bedömning att verksamheten behöver utveckla analysen, dokumentationen och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för skolans måluppfyllelse samt att detta arbete sker under medverkan av personalen.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4-5 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Solna kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist med trygghet och studiero.

- I skolans plan mot kränkande behandling saknas en redovisning av föregående års åtgärder.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen varje år se till att det upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Skolverkets allmänna råd för arbete mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet med planen mot kränkande behandling bör bedrivas så att planen återspeglar förhållandena i varje enskild verksamhet.

Skolinspektionen har tagit del av Granbackaskolans plan mot kränkande behandling kallad "Granbackaskolans likabehandlingsplan". Planen gäller för läsåret 2013-14. I planen anges bland annat skolans vision och mål samt ansvarsfördelning i arbetet mot kränkande behandling. Skolan har även arbetat fram en anpassad version av likabehandlingsplanen för eleverna.

Skolans plan mot kränkande behandling innehåller i huvudsak de delar som skollagen ställer krav på, dock saknas en redovisning av resultatet av föregående års åtgärder.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Med anledning av att skolans arbete inom området trygghet och studiero i övrigt fungerar väl bedöms bristen som mindre allvarlig och Solna kommun tilldelas en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Tommy Lagergren
Beslutsfattare

Märten Petersson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.